

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta pedagogická

Katedra pedagogiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
OPONENTSKÝ POSUDEK

Práci předložila studentka: **Lucie Pěchotová**

Studijní program: Předškolní a mimoškolní pedagogika, obor Učitelství pro mateřské školy

Název práce: **VYUŽITÍ BIBLIOTERAPIE PŘI PREVENCI ŠIKANY V MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH**

Vedoucí práce: PhDr. Eva Koželuhová, Ph.D.

Oponent práce: MgA. Marie Černíková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Autorka se rozhodla navrhnout a realizovat tematický celek zaměřený na prevenci šikany a podporu prosociálního chování a zachytit jeho bezprostřední vliv na sociální klima třídy, ve které byl realizován. Cílem teoretické části bylo objasnění teoretických východisek pro tvorbu pěti edukačních jednotek využívajících metod biblioterapie. Vytčenému cíli odpovídá vhodně zvolená a zřetelně popsaná metodologie. Praktická část představuje kvalitativní výzkumnou sondu, akční výzkum s experimentálním designem. Zdařile definovaný cíl práce, podepřený vhodně zvolenými výzkumnými otázkami, se autorce podařilo naplnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Předložená bakalářská práce je teoreticko-empirického druhu. Teoretickou část uvádí kapitoly osvětlující pojem šikana. Autorka ozřejmuje podstatu agrese z hlediska biologického i psychologického a přechází k identifikaci šikany z hlediska pedagogického, především včasného rozlišení od škádlení, teasingu. Za tímto účelem třídí její druhy, rozděluje aktéry a účastníky a předkládá možnosti prevence. V přímé návaznosti kolegyně Pěchotová logicky pokračuje kapitolami věnovanými emočnímu a sociálnímu rozvoji coby zásadnímu obsahu vzdělání v MŠ. Poslední třetina teoretické části je věnována biblioterapii, jejím formám, metodám, možnostem uplatnění v rámci preprimární pedagogiky a definováním struktury lekce v návaznosti na sledované cíle.

V praktické části autorka dokumentuje vlastní výzkum včetně realizovaných lekcí. Kolegyně Pěchotová výstižně formuluje výzkumné otázky a objasňuje metodologii, kvalitativní šetření opřené o zúčastněné pozorování dvou skupin, experimentální a kontrolní. Autorka předkládá pretest v podobě záznamových archů, dokumentujících chování dětí ve skupině. Sběr dat formou zúčastněného pozorování je doplněn polostrukturovanými rozhovory s učitelkami. Podobně je formulován posttest, opět se záznamovým archem mapujícím četnost prvků ostrakizace a naopak prosociálního chování. Změny atmosféry ve skupině, kde biblioterapie probíhala, a skupiny kontrolní, jsou sledovány dle podrobně stanovených kritérií. Závěr práce zdařile sumarizuje pozorování a poukazuje na výsledky. Pozoruhodnou přílohou předložené bakalářské práce, svébytnou metodickou příručkou, je podrobný program všech pěti realizovaných biblioterapeutických setkání.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Formální úprava předložené bakalářské práce je jednou z jejích kvalit. Autorka zdařile čerpá z široké palety aktuálních odborných publikací a periodik, čímž prokazuje orientaci v oboru i cit pro téma a jeho zkonkretizované a cílené uchopení se zřetelem na praktické využití. Předložená práce je psána vytříbeným jazykem, stylistika zcela odpovídá nárokům odborného textu. Práce obsahuje fotografickou dokumentaci výmluvně poukazující na neotřelé pojetí realizovaných aktivit založených na tvořivé spolupráci.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Autorka prokázala schopnost se v tématu orientovat, předkládá inspirativní a poutavý text. Předložená kvalifikační práce rozsahem zpracování s přehledem dostojí měřítek bakalářské práce. Práce vyniká přesností zaměření kapitol teoretické části, vhodně zvolenou metodologií a pečlivě provedenou akční výzkumnou sondou. Jediným diskutabilním momentem může být využití pěti předloh v pěti pracovních dnech a možné zahlcení tématy a různorodými příběhy namísto většího vytěžení některého z nich. To je však otázka autorského pojetí biblioterapeutického programu, nikoli předmět více než zdařile uchopené výzkumné sondy obsahující originální lekce tvořené s cítem pro cílovou skupinu. Invenční a obohacující je přehledný výčet využitých cvičení v příloze. Výukové bloky jsou pojaty hravě, poukazují na partnerský přístup k dětem a kladou důraz na práci formou tvořivého dialogu. Příkladem může být společné dílo s motivem mořského světa, kdy autorka s dětmi pojmenovává vznikající koláž, rozhovorem stimuluje účastníky k hledání co nejpřesvědčivějšího ztvárnění a pomáhá v realizaci jejich nápadů. Práci doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením viz níže.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: VÝBORNĚ

OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY K OBHAJOBĚ:

Vzhledem k faktu, že Vaše velmi srozumitelně popsané lekce mohou být funkční a inspirativní pobídkou mnohým pedagogům i v souvislosti s aktuální problematikou zvyšující se agresivity a klesající schopnosti soustředění, jsou nějaké momenty v realizaci, ve kterých spatřujete riziko?

Kterou z pěti realizovaných lekcí považujete, jako autorka a pedagožka, za nejvíce překvapivou ?

V Plzni dne 3. 6. 2022

Marie Černíková